

Registratienummer:

1816921

Verslag Beeldvorming van de Statencommissie Duurzaamheid van 28 oktober 2015

Aanwezig: Mevrouw Klijnstra (VVD), mevrouw Papma (D66) vanaf 14.30 uur, mevrouw Hoekstra (SP), mevrouw Luyer (CDA) vanaf 14.15 uur, mevrouw Bax (PvdD) tot 15.30 uur, de heer Laagland (50Plus), de heer van Slooten (CDA), de heer Janssen (PVV), de heer Hofstra (ChristenUnie), de heer Miske (GroenLinks), de heer Vermeulen (D66), de heer de Reus (VVD), de heer Simonse (SGP),

Voorzitter: de heer Bouma

Commissiegriffier: de heer Kalk

College van GS: gedeputeerde Rijsberman

Sprekers: de heer Yoshikawa (Stratix), de heer Wijnants (wethouder gemeente Noordoostpolder), de heer van Arkel (provincie Brabant, Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij), de heer van Grunsven (Maatschappij voor Breedband in Nederland (Mabin), de heer Heinink (Greenet), de heer de Raadt (Fore Freedom), de heer Ensing (Experiment gemeente Stadskanaal).

Aanvang: 13.30 uur
Sluiting: 17.15 uur

De voorzitter opent de vergadering.

De voorzitter: dit is een informatieve bijeenkomst over 'snel internet buitengebied' waartoe het initiatief is genomen door de commissie Duurzaamheid. De politieke behandeling van het onderwerp zal in een volgende vergadering plaatsvinden.

De voorzitter geeft het woord aan de eerste spreker.

Inleiding door gedeputeerde M.A. Rijsberman.

Er is een initiatiefvoorstel van de VVD voor snel internet in het buitengebied. Dat heeft in eerste instantie geresulteerd in externe onderzoeken. GS wil het proces, om snel internet te introduceren in het buitengebied, faciliteren. De focus is gericht op Noordoostpolder maar GS wil nu ook kijken naar deze kant van de Ketelbrug. Vandaag is er input van deskundigen. GS heeft gewacht op deze middag, om de informatie, en de reacties daarop, mee te nemen in de voorstellen. Begin volgend jaar komt er een voorstel over het proces in met name de gemeenten Dronten en Zeewolde. Dit jaar komt er een voorstel voor Noordoostpolder.

De SP: in de Staten wordt een procedure gelopen voor Noordoostpolder, op de agenda van de gemeenteraad van Noordoostpolder staat echter een voorstel van het college van burgemeester en wethouders. Heeft het nog zin dat de Staten hierover spreken?

De gedeputeerde: het oordeel daarover is uiteindelijk aan de Staten. GS vormt nog een oordeel of een voorstel voor Noordoostpolder nodig is. Er is qua tempo een aanpak in twee sporen, Noordoostpolder en overig Flevoland. Uiteindelijk gaat het om het gehele gebied.

De voorzitter stelt voor, dit onderwerp in de eerstvolgende vergadering van de commissie op 18 november te bespreken. De voorzitter: het onderwerp komt aan de orde op 18 november.

Toelichting op het rapport van Stratix door de heer D. Yoshikawa.

Gelegenheid voor het stellen van vragen.

50Plus: er is sprake van opwaardering naar mobiel 5G, geeft dat geen storing bij intensief gebruik?

Antwoord van de heer Yoshikawa: mobiel 5G is op de markt nog niet beschikbaar, er is niet specifiek naar gekeken.

De VVD: het rapport stelt dat indien Greenet iets doet, KPN automatisch begint te bewegen. Waaraan moet dan gedacht worden? Wat betekent het dat 5G een vrije band is? Kan het interfereren met snel internet? Bij welk bedrag gaat het om subsidie, waarvan OVG spreekt?

Antwoord: wat de marktdynamiek betreft, Greenet heeft een vraagbundeling gehouden in Nagele en dat heeft geleid tot activiteit van KPN: aankondiging van snel internet in dit gebied. Het kan toeval zijn, maar ook een reactie. Mogelijk dat KPN haar plannen voor het upgraden van de koperleidingen versnelt doorvoert, maar de impact daarvan voor het buitengebied zal beperkt zijn. De lijnlengtes naar de centrales beperken de effecten van een upgrade. 5G is een vrije band en daarmee is de kwaliteitsgarantie in het geding. Er kan dus sprake zijn van storing. De vraag over de subsidie kan beter beantwoord worden door Greenet of de wethouder van Noordoostpolder.

D66: is er gekeken naar kostenverlagende aspecten zoals zelfwerkzaamheid, minder diep aanleggen, combineren met riolering, meeliften met andere graafprojecten?

Antwoord: er is gekeken naar traditionele aanlegmethoden, riolering valt daar niet onder. Naar kostenbesparende technieken is gekeken. De aanwezige brede bermen maken deze technieken mogelijk. Het gaat echter om een 'high level' kostenanalyse. Deze geeft overigens wel een goed beeld.

Het CDA: hoeveel lager kunnen de aanlegkosten in Noordoostpolder, vergeleken met andere gebieden? Kan de overheid een rol spelen als marktaanbieder?

De voorzitter: de laatste vraag is politiek van karakter. Het antwoord kan dus kort zijn.

Antwoord: dat is niet meegenomen in het onderzoek. Wat de kosten betreft, dat is afhankelijk van het gebied. Gemiddelde kosten voor Zeeland bedragen bijvoorbeeld 5.000 euro. De kosten kun je verlagen door bepaalde dure aansluitingen niet mee te nemen. In dit rapport is uitgegaan van een totale verglazing.

De SP: het rapport wordt niet ondersteund door LTO. Is dit een bewuste keuze?

Antwoord: dat is geen bewuste keuze. De betrokkenheid van belangenorganisaties was geen hoofdpunt.

De SP: het aspect 'steun van de gebruikers' komt er heel summier van af.

Antwoord: zou gebruik gemaakt zijn van het onderzoek van OVG, dan was beperkt in kaart gebracht wat de behoefte is, omdat OVG alleen onder eigen leden onderzoek heeft gedaan en de leden bovendien niet allemaal in het buitengebied wonen.

De voorzitter: de heer Wijnants zal deze vraag meenemen.

De SP: hoe lang duurt het voordat de laatste glasvezel-aansluiting gerealiseerd is?

Antwoord: wat aangegeven wordt in het rapport is gebaseerd op ervaring elders in het land, maar marktpartijen hebben hier invloed op.

De PVV: voor duurzaamheid worden in het rapport vaak tegengestelde adviezen gegeven. Is gekeken naar kengetallen voor haalbaarheid? Hoe moet dit project in de markt gezet worden, bijvoorbeeld door een tender?

Antwoord: het kan in de markt gezet worden op basis van een marktconsultatie. Dit betekent: partijen vragen met een aanbod te komen aan de hand van voorwaarden. Als er voorstellen zijn van marktpartijen, leg deze dan voor aan de gebruikers. Organiseer vervolgens als gemeente een vraagbundeling. Aan de marktpartijen is het dan het commerciële risico te nemen. Er is niet gekeken naar kengetallen voor haalbaarheid. Maar als het elders haalbaar is, moet het hier ook haalbaar zijn. Naar een specifieke businesscase is niet gekeken in dit onderzoek. Duurzaamheid is beoordeeld op toekomstvastheid, de kwaliteit van de verbinding en de mogelijkheden voor een upgrade en hoe lang de gebruiker met de gekozen oplossing bediend kan worden. Tweede aspect is de ecologische voetprint, zoals onder andere het energieverbruik.

GroenLinks: is ten aanzien van duurzaamheid gekeken naar de gehele keten, of alleen naar het gebruik?

Antwoord: er is primair gekeken naar de exploitatie.

De PVV: in het rapport staat 'de duurzaamheid van glasvezel is laag'.

Antwoord: dat moet omgekeerd geïnterpreteerd worden. Het stroomverbruik van glasvezel is laag terwijl dat bij een draadloze verbinding hoog is.

Inleiding gemeente Noordoostpolder door wethouder de heer H. Wijnants.

Gelegenheid voor het stellen van vragen.

De SP: er is een partij die wireless internet aanbiedt in de Noordoostpolder. Heeft Noordoostpolder nog de regie? Is er dan nog sprake van het volledig gebied als het gaat om aanbieden van internet?
Antwoord van de heer Wijnants: commerciële partijen kun je niet tegenhouden, de partijen moeten gefaciliteerd worden volgens de Telecomwet. Er is met OVG een duidelijke conclusie dat voor draadloos internet Greenet een uitstekende partner is. Gehoopt wordt dat de inwoners voor zich de afweging maken wat voor hen van belang is. Het initiatief is niet te laat, hopelijk is het het juiste moment.

De SP: bestaat de kans dat Greenet zich terugtrekt?

Antwoord: er is overleg met Greenet. Gekeken wordt hoe ze kunnen worden gefaciliteerd en gefinancierd. Een deel van de 250.000 euro wordt hiervoor gebruikt. Ze zullen de kans grijpen om hun plannen te verwezenlijken.

De VVD: betreft de subsidieaanvraag van de OVG deze 250.000 euro? Het einddoel is glasvezel. Als alles al draadloos is, komt er dan nog glasvezel? Als Noordoostpolder doorgaat met Greenet, waarom is de provincie dan nog nodig?

Antwoord: 250.000 euro is nodig om het marktproces in te gaan, een bedrag blijft beschikbaar voor vraagbundeling want de gemeente wil een duidelijke regierol spelen, een restant blijft over voor subsidieverstrekking aan Greenet. De rol van de provincie komt in beeld als Greenet een combinatie zoekt met een glasvezelaanbieder. De gebruiker tekent voor glasvezel maar krijgt eerst draadloos, en daarna glasvezel.

De VVD: de eindgebruiker tekent voor glasvezel terwijl hij met Greenet in zee gaat. Kan hij daartoe gedwongen worden? Wat als draadloos hem bevalt en hij geen glasvezel wil?

Antwoord: als de combinatie ontstaat, ontstaat er een organisatie die het aanbod doet. Het aanbod is of meteen glasvezel, of, voor sommige gebieden op grotere afstand, eerst draadloos en dan glasvezel.

D66: is sprake van cofinanciering door Europa?

Antwoord: in eerste instantie werd door het college uitgegaan van een juridische belemmering. Van draadloos naar glasvezel blijkt echter een dermate verbetering te zijn, dat sprake is van een sprongsgewijze verbetering, waardoor de regels van Europa in dit geval niet gelden. Dat moet nog wel juridisch worden dichtgetimmerd.

Het CDA: wanneer komt de provincie er bij kijken? Het antwoord is niet duidelijk.

Antwoord: de provincie en de gemeente komen in beeld als er een marktpropositie ligt die op de een of andere manier wel het einddoel bereikt, snel internet via glasvezel, maar realisatie is niet mogelijk omdat de businesscase niet rond is te krijgen. Het is overigens wel goed op korte termijn te gaan nadenken over een eventueel beroep op overheidssubsidie.

De PVV: de gemeente is autonoom in het stellen van randvoorwaarden aan aanbieders? Zijn er geen telecomregels?

Antwoord: verondersteld wordt dat de gemeente autonoom is. Er is echter een professionele partij gevraagd hierbij te ondersteunen. De gemeente wil voor het vervaardigen van de marktpropositie optrekken met de provincie.

De VVD: is er informatie dat er een joint venture aan zit te komen?

Antwoord: na de presentatie van het rapport blijkt in de wandelgangen, en ook uit gesprekken, dat partijen met elkaar spreken.

De SP: aanleg van glasvezel vindt plaats in het gehele gebied?

Antwoord: ja, ook in de haarvaten. Maar bij de vraagbundeling moet blijken dat mensen, ook in de haarvaten, daarvoor belangstelling hebben.

Inleiding provincie Brabant, Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij, door de heer R. van Arkel.

Gelegenheid voor het stellen van vragen.

De VVD: hoe denkt Brabant het geïnvesteerde geld terug te krijgen? Is het daadwerkelijk nodig zo uitnodigend te zijn naar de marktpartijen?

Antwoord van de heer Van Arkel: er is een sluitende begroting met betrekking tot de fondsmanagementskosten en de kosten die gemaakt worden ingeval geen rente of aflossingen worden betaald. Provinciale Staten van Brabant, de financier van het project, realiseert zich echter dat het om risicodragende activiteiten gaat. Er is ook het besef dat als je elk risico wilt mijden en je alles terug wilt hebben, je de markt niet in beweging krijgt. Er is inderdaad sprake van een uitnodigende opstelling. Er is goed naar geluisterd wat de markt tegenhoudt om tempo te maken, dat gebeurt als je te veel gaat reguleren; dan doet de markt zijn werk niet meer. In eerste instantie

werd uitgegaan van een periode van tien jaar, nu lijkt het project volgend jaar afgerond te kunnen worden.

D66: hoeveel menskracht is bij het fonds betrokken, hoe zijn de contacten met PS en andere partijen geregeld?

Antwoord: de organisatie telt 2,5 fte plus inhuur, inhuur is vooral nodig vanwege de specifieke expertise. Monitoring en communicatie met de provincie vindt plaats op basis van de afspraken die gemaakt zijn voor de fondsen in Brabant. De communicatie met de overige partijen wordt verzorgd door de provincie.

D66: wat zijn de ervaringen met de coöperatie?

Antwoord: spreker is aan handen en voeten gebonden, want hij mag niks zeggen over de aanvragen die in behandeling zijn genomen. Wel kan er wat gezegd worden over de pilotfase waarbij een coöperatieve opzet in de Kempen is gefinancierd. Er zijn met 2.800 adressen vier coöperaties ontstaan met daarboven een professioneel georganiseerde koepel. De lokale coöperaties bestaan uit mensen met veel kennis van het gebied. Er zijn enkele bijzondere aspecten. Bij een coöperatie gaat het er niet om dat je een abonnement afsluit maar dat je lid word van de coöperatie. Leveranciers willen coöperaties wel eens negeren en geen aanbod doen omdat ze het geen professionele partij vinden.

D66: gaat het buiten de gemeenten om?

Antwoord: er zijn vier gemeentelijke coöperaties gestart.

De SGP: er is sprake van vier miljoen euro voor 3.100 huishoudens, klopt dat? De aanpak lijkt blinde vlekken in Brabant mogelijk te maken.

Uitgegaan wordt van 3.000 euro per adres waarvan maximaal 1.500 wordt betaald door het fonds. Maar in de meeste gevallen wordt één derde van het bedrag door het bedrijf geïnvesteerd, één derde door de bank, en één derde door het fonds. Aanvragen moeten gebied dekkend zijn. Er kunnen echter plekken uitvallen omdat deze tussen de aangevraagde gebieden liggen. Er zijn nu twee provincie dekkende aanvragen die de verplichting hebben om alle adressen aan te sluiten.

Het CDA: is laagdrempeligheid uitnodigend voor coöperaties? Zijn er meer aanvragen van coöperaties dan van traditionele marktpartijen? Heeft het model voor Brabant kans in Flevoland?

Antwoord: het model nodigt coöperaties uit, maar een coöperatieve aanpak is onderdeel van de maatschappelijke structuur in Brabant. Op het moment van starten zeiden de grote bedrijven 'we gaan het niet doen'. De partijen die nu aanvragen doen, bestonden toen nog niet. Nu komen ook de grote bedrijven. Met de inzet van de coöperaties is het project verder gekomen. Het is lastig een vergelijking te maken tussen Flevoland en Brabant. Projecten van duizend adressen of minder vragen veel aandacht om er langjarig een goed en rendabel project van te maken. Bij het opstarten van het project is er veel enthousiasme van vrijwilligers maar na de aanleg ontstaat de fase van de exploitatie, dat is de moeilijke fase. Dingen gaan fout, het netwerk valt uit, mensen worden boos, dienstverleners laten het afweten. De schaalgrootte heeft vooral te maken met een gezonde businesscase en professionaliteit van beheerders. Maar uitzonderingen logenstraffen de regel. Er zijn ook initiatieven van een paar honderd adressen waar uiteindelijk de grote bedrijven het hebben overgenomen.

GroenLinks: het gaat om achtergestelde leningen, welke sturingsmogelijkheden heeft de provincie ten aanzien van het risico?

Antwoord: Het gaat om leningen en in deze fase wordt veel aandacht besteed aan de financiering. Er is een opschortende voorwaarde dat binnen drie maanden een financieringsovereenkomst moet zijn getekend waarin alle aspecten ten aanzien van zekerheden, betalingsregimes, rentes en aflossingen moeten zijn opgenomen. Dat leidt voor de aanvrager tot een vervelend dik dossier maar zorgt er voor dat tijdens de exploitatiefase aan de verplichtingen kan worden voldaan. De lening betekent dat je én achtergesteld bent én de invloed op het initiatief beperkt is. Je moet het dus aan de voorkant regelen.

De PVV: het gaat om gemeenschapsgeld, kan de oudste provincie de jongste provincie helpen? Zou een aanvraag uit Flevoland gehonoreerd worden?

Antwoord: de investering moet in Brabant plaatsvinden.

15.25 uur

De **voorzitter:** er wordt een pauze gehouden van vijftien minuten.

Inleiding Maatschappij voor Breedband in Nederland (Mabin/Mabib) door de heer P. van Grunsven.

Gelegenheid voor het stellen van vragen.

50Plus: bestaat Mabib al?

Antwoord van de heer Van Grunsven: nee, nog niet.

De VVD: als Flevoland geen suikerklontje bijdraagt, is de casus dan haalbaar? Wat betekent het als een deel van de mensen voorkeur heeft voor coax? Stel dat de aanleg lukt, met een eigen bijdrage van 250 euro en een maandelijks abonnement van 10 euro, dan is er automatisch een goedkoper abonnement bij een provider omdat deze de aanleg niet meer hoeft te verzorgen. Hoe gaat u dat organiseren?

Antwoord: er worden alleen woningen aangesloten die geen coax hebben. Er zijn 11.000 tot 12.000 woningen zonder coax in Flevoland.

De VVD: er zijn 6.000 huishoudens in Flevoland met een probleem met snel internet. Waar komt de 12.000 vandaan?

Antwoord: VDSL is niet meegenomen. Het gaat om coax of geen coax.

Een commerciële partij met meer dan 2 miljoen aansluitingen zit met een capex van 1.000 tot 1.300 euro maximaal. Daarmee kunnen zij rendabel werken. In het buitengebied is de capex hoger, er is een onrendabele top. De subsidie, in de vorm van de achtergestelde lening, maakt het mogelijk de brug naar equity en banken te slaan. In Flevoland is de capex wat lager en is daardoor makkelijker te maken. Als geen sprake is van een suikerklontje staat het marktpartijen vrij om te doen en te laten wat ze willen.

De VVD: is het dan nog interessant?

Antwoord: waarschijnlijk wel. In buitengebied in minder sprake van een vechtmakkt.

De VVD: wat heeft de eigen bijdrage met de infrastructuur te maken.

Antwoord: het heeft met de hoogte van de onrendabele top te maken.

De VVD: als u de aanleg regelt maar niet de dienst levert kan een provider een goedkoper abonnement aanbieden.

Antwoord: de dienstenleveranciers gaan hetzelfde pakket tegen dezelfde prijs aanbieden als elders in Nederland. Er zit geen onderscheid tussen. De onrendabele top wordt uiteindelijk, linksom of rechtsom, betaald door de bewoners van het buitengebied.

Inleiding door Greenet door de heer B. Heinink.

Gelegenheid voor het stellen van vragen.

50Plus: is er toestemming nodig van de eigenaren van de opstelpunten, de windmolens?

Antwoord van de heer Heinink: toestemming is nodig. Plaatsing op 25 meter hoogte is ideaal. Dat gebeurt met een magneet, een vergunning is niet nodig.

50Plus: gaat het om een antenne met 4G?

Antwoord: het lijkt op 4G, het is een alternatief voor een vast signaal.

50Plus: er is dus geen hinder als het 4G-net overvloedig wordt gebruikt?

Antwoord: de capaciteit die wordt aangelegd, is specifiek voor het buitengebied.

De VVD: wie is Greenet, hoe is de continuïteit?

Antwoord: de twee ondernemers van Greenet hebben een uitgebreide achtergrond in de telecom, bij verschillende bedrijven. Er zijn financiers. Diensten worden ingekocht bij gerenommeerde bedrijven.

De VVD: is draadloos een tijdelijke oplossing? Er is veel voorkeur voor glasvezel.

Antwoord: er is de uitdaging om draadloos als definitieve oplossing te zien. Tegelijkertijd zie je dat er voorkeur is bij gebruikers voor glasvezel. Bij dezelfde prijs zal men voor glasvezel gaan. In de praktijk blijken de investeringen voor draadloos vele malen lager te zijn en is het dus makkelijker te realiseren. Er is voor zowel draadloos als glasvezel een gezonde businesscase te maken.

Uiteindelijk gaat het om een oplossing voor de klanten in het buitengebied.

De VVD: kan er sprake zijn van een joint venture waaraan Greenet deelneemt? Is er dan sprake van een overname of een samenwerkingsverband? Stel dat er al op korte termijn gebruik wordt gemaakt van de vrije band, wat gebeurt er dan? Draadloos kan doorgroeien naar glasvezel, maar hoe wil Greenet dan migreren, op welke termijn, wat zijn de kosten voor aanleg en abonnement?

Greenet wil pakketten verkopen maar dan moet het netwerk er wel zijn. Hoe ziet u dat? De NOP heeft weinig windmolens, hoe gaat dat daar? Kan de financiering zonder suikerklontje plaatsvinden?

Antwoord: Greenet pleit voor een tweesparenbeleid. Het eerste: ga snel voor een draadloos internet. Daar is een plan voor gemaakt waarin alle investeringen zijn beschreven. Soms is een

opstelpunt in windmolens mogelijk, soms is er een mast nodig, soms kan van een bestaand pand gebruik worden gemaakt. De kosten daarvoor zijn duidelijk. Voor de gebruikers is er een eenmalige bijdrage van 100 euro; de maandkosten bedragen tussen de 40 en 50 euro afhankelijk van het gegeven of het om een consument of een zakelijke klant gaat.

Voor glasvezel is sprake van het beginstadium. Er is, als in samenwerking met de gemeente draadloos internet gerealiseerd wordt, de bereidheid om constructief om te gaan met investeringen in glasvezel. Er is de bereidheid te zoeken naar businessmodellen om het draadloze netwerk naar glasvezel te laten migreren en daarover afspraken te maken. Het is nog niet de fase om daarover een propositie aan marktpartijen te doen en over zaken als joint ventures te spreken.

Wat betreft de vrije band. De dienst worden via verschillende technieken aangeboden. Niet via de 3,5 GHz-band. Deze is in de Noordoostpolder niet beschikbaar omdat deze interfereert met een satellietstation van Defensie. Wel via de 2,6 GHz-band en de 5 GHz-band. In de Noordoostpolder is in de 5 GHz-band 370 MHz beschikbaar, dat is erg veel. Een gemiddelde mobiele operator gebruikt 20 MHz. Het gevaar in deze band is dat apparatuur gebruikt wordt, die andere apparatuur niet herkent en die daar geen oplossing voor biedt. De apparatuur van Greenet herkent het signaal van andere partijen als sprake is van interferentie en zoekt vervolgens continue in het vrije spectrum om de diensten aan te kunnen blijven bieden. Op deze manier kun je een goede en betrouwbare dienst aanbieden. Is de betrouwbaarheid volledig vergelijkbaar met glasvezel? Nee, maar dat is ook het prijsverschil. Er zijn goede ervaringen met de diensten, die nu in Dronten worden aangeboden. Dat gaat prima qua snelheid.

Uitgangspunt is dekking in de gehele Noordoostpolder, daardoor ontstaat een onrendabele top en daarvoor is financiering nodig. Als over enige tijd geconcurrereerd moet worden met een overheid gefinancierd glasvezelbedrijf, kunnen de investeringen niet waargemaakt worden. Daarom moet sprake zijn van een gecoördineerde aanpak, én én.

De VVD: zijn er partijen die glasvezel willen aanbieden in het buitengebied?

Antwoord: er zit in deze zaal zo'n partij.

Het CDA: er is sprake van bijna 100% dekking? Wat gebeurt er als iemand zijn draadloze verbinding wil houden, in plaats van glasvezel? Leidt glasvezel tot hogere kosten? Er is nu nog geen businesscase, wanneer wel?

Antwoord: er is een businesspropositie voor draadloos: 100 euro eenmalig en 40/50 euro per maand met een downloadsnelheid van 30 Mb. Een voorstel voor een situatie met glasvezel is nog niet mogelijk, daarvoor moet eerst gesproken worden met de partij die de glasvezel aanlegt en het moet duidelijk zijn hoe de financiering verloopt. Honderd procent dekking kan niet gegarandeerd worden, het is alleen mogelijk als voor bepaalde aansluitingen maatwerk geleverd wordt. Voor dit maatwerk is financiering nodig.

Greenet is geen commercieel risico voor de aanleg van glasvezel, het is een kans. Greenet wil verplichtingen aangaan met gemeente en provincie om niet voor het glasvezelnetwerk te gaan liggen. Op dit moment kan geen duidelijkheid gegeven worden over de positie van de klant en glasvezel. De insteek is dat de klant het glasvezelnetwerk wil en hij er beter van moet worden.

De PVV: is er een toezegging voor financiering? Is het noodzakelijk dat er vrije corridors komen of werkt Greenet met straalverbindingen. Kunnen opstelpunten, windmolens, als vrije back-up fungeren? Heeft het nog wel zin, glasvezel?

Antwoord: het is niet de bedoeling dat technologieën elkaar tegenwerken, ze moeten elkaar versterken. Als je met draadloos de markt naar je toe kunt trekken en vervolgens glasvezel kunt faciliteren, altijd doen.

Er wordt gewerkt met een mix van technologieën. De verbinding tussen het opstelpunt en de ontvangstapparatuur van de klant vindt in eerste instantie via de 5 GHz band plaats. Van het opstelpunt naar het internet kan de verbinding plaatsvinden met een glasvezelkabel of het kan via een straalverbinding. Voor de straalverbinding bestaan verschillende opties, zoals de vergunningsvrije band. Maar het ligt voor de hand een band met een vergunning aan te vragen en deze zijn beschikbaar. Het plan is gericht op 100% dekking. Er is een potje om klanten te voorzien van een verbinding die buiten de boot vallen.

Inleiding Fore Freedom door de heer E. de Raadt.

Gelegenheid voor het stellen van vragen.

50Plus: de indruk bestaat dat Fore Freedom een cherrypicker is die de concentraties pakt, of is dat niet zo?

Antwoord van de heer De Raadt: Fore Freedom richt zich op bedrijven. Omdat gedaan wordt aan, wat cherrypicking wordt genoemd, kunnen particulieren wel gekoppeld worden. Honderd procent dekking in het gebied is voor Fore Freedom echter niet interessant.

50Plus: Greenet kan wel gebruik maken van het net van Fore Freedom?

Antwoord: ja, dat kan.

De PVV: wie zijn de concurrenten?

Antwoord: onder andere KPN, die ook voor de zakelijke markt gaat. Maar het gaat om besloten netwerken: de kabelaar levert ook de diensten. Fore Freedom is een open model en levert geen diensten en heeft ook geen belang in de diensten.

De VVD: wat als de bewoners zich via vraagbundeling organiseren? Kunnen zij op uw netwerk?

Antwoord: het zou kunnen, maar particulieren verlangen een ander service level. Zo bellen bedrijven tijdens kantooruren, maar particulieren doen dat zeven dagen, vierentwintig uur. Daar is Fore Freedom niet op ingericht.

Wel mogelijk is, is het faciliteren van de snelwegen naar de datacenters. Daar zit het voordeel, daar kunnen initiatieven genomen worden.

De VVD: een modern bedrijf is toch altijd bereikbaar?

Antwoord: dat klopt. Maar Fore Freedom levert geen diensten als televisie en internet, zij monitort alleen het netwerk. Als er dan een storing is van een van de diensten is het lastig uit te leggen, dat is gebleken, aan particulieren waar ze moeten zijn.

De PVV: bent u verplicht uw netwerk aan te bieden, aan bijvoorbeeld KPN?

Antwoord: nee, maar het gebeurt wel.

Inleiding Experiment gemeente Stadskanaal door de heer H. Ensing.

Gelegenheid voor het stellen van vragen.

50Plus: gaat de verbinding via de elektriciteitskabel of ligt er een kabel naast?

Antwoord van de heer Ensing: de bestaande elektriciteitskabel wordt gebruikt, dus de openbare verlichtingskabel. Er wordt een signaal op de gelijkspanningskabel gezet en zo wordt de verbinding gemaakt.

De PVV: zijn de huizen aangesloten op de netspanning?

Antwoord: de huizen zijn aangesloten op een laagspanningsnet, dat is een ander net dan het openbare verlichtingsnet. Ze zijn aangesloten op wisselspanning.

De PVV: er zijn transformatoren om het om te zetten?

Antwoord: ja, dat is het geval.

De SP: om hoeveel huizen gaat het?

Antwoord: 100 huizen.

De SP: er zijn 120 lichtmasten, dus ieder huis heeft een eigen lichtmast.

Antwoord: zo ongeveer.

De SP: het is dus geen buitengebied?

Antwoord: het Flevolands buitengebied heeft geen lichtmasten, dat is bekend, het is dus een iets ander verhaal.

De voorzitter bedankt de inleiders voor hun bijdragen.

De voorzitter sluit dit deel van de vergadering om 17.15 uur.